

Moravská vlajka, barvy a symboly

Základní popis moravské vlajky

V současnosti nejužívanější, nejrozšířenější moravská vlajka se skládá ze dvou stejně širokých vodorovných pruhů: vrchní je žlutý, spodní je červený. Doprostřed listu je obvykle vkládán zlepšený zemský znak z roku 1462. V modrém gotickém trojhranném štítu je symetricky rozkřídlená, žluto-červeně šachovaná, heraldicky vpravo hledící orlice, se žlutou královskou třícípou korunkou, žlutou zbrojí (zobák a pařáty) a s červeným jazykem. Oko orlice je bílé. Obrys štítu a figury je zvýrazněn černou konturou. (Výška znaku na obrázku se rovná 65 % šířky vlajky.) Doporučený poměr šířky vlajky k její délce je 2:3. Moravský prapor nemá předepsaný poměr stran. Při svislém vyvěšení je červený pruh vpravo.

Moravská vlajka - nejběžnější podoba

Vzor svislého vyvěšení

Historie moravské vlajky

Nejstarší symboly vlajkového typu (prapory), jež reprezentovaly zemi, mají svůj původ ve středověku a vycházely z tehdejší heraldiky. Zpočátku byl reprezentantem země pouze panovník a zemský prapor byl představován panovníkovým znakem (erbem), který byl v nezměněné podobě přenesen na pruh látky. Nejčastěji se tedy objevoval při vojenských konfliktech.

V raném novověku, zhruba kolem Tricetileté války (1618-1648) však užívání zemského praporu výrazně ustupuje vlivem změny způsobu válčení. Stavovská vojska nahrazují žoldněři, kteří už bojovali pod symbolem společného panovníka našich zemí, tedy pod císařským dvouhlavým černým orlem ve žlutém (zlatém) poli. Staré zemské prapory se v pozměněné podobě objevily ještě v období napoleonských válek, ale to už nastává doba moderních zemských vlajek jiného vzhledu.

Ve všech zemích rakouského císařství se během 19. století vytvořily zemské vlajky v podobě vodorovných barevných pruhů, dvou či tří. Oficiálně se jim říkalo zemské barvy a za jejich vznikem stojí společně vliv státní správy a lidová záliba ve slavnostní výzdobě. Tyto zemské barvy čili vlajky vyvěšované většinou ve svislé poloze byly odvozeny od znaku příslušné země. Tradiční barvy Moravy **žlutá a červená** byly interpretovány na základě znění listiny císaře Bedřicha III. ze 7. prosince 1462. Císař se tehdy odměnil moravským stavům za jejich udatnost a pomoc věčnou připomínkou. Na jejich žádost a po moudrém poradě svých věrných (zároveň za účasti Jiřího z Poděbrad, krále českého a markraběte moravského), zlepšil ze své císařské autority, plnosti své moci a z vlastního rozkazu znak Moravského markrabství tak, že ^[bilo]stříbrno-červeně šachování orlice změnil navěky na ^[žluto]zlato-červené: ^[1] „Takto uspořádaný erb řečené Markrabství moravské, jak dříve užívalo a jím se pyšnilo, ve všech konáních vůbec podobně má užívat a těšit se z něj v budoucích časech navždy.“ V listině pod pečeti císařského majestátu se rovněž uvádí, že se jedná o zvláštní milost a nedotknutelnou moravskou zemskou svobodu, kterou nesmí žádný člověk porušit. Jinak by byl stížen přísným trestem Svaté říše a poplatkem sta hřiven ryziho zlata. Moravané si proto nechávali potvrzovat toto vzácné privilegium při každém vzdávání holdu moravskému markraběti.

Od 15. století reprezentuje Moravu zlato-červeně šachovaná orlice na modrém štítě, jehož strážcem je figura anděla. Tento štítonoš se objevuje např. na stavovských pečetích patrně až do roku 1848. Z roku 1619 pochází krásná devíza Moravy: „Te stante virebo“, ^[2] vyražená spolu s orlicí na stavovských mincích. Mezi vzácné moravské insignie patří bezesporu ceremoniální meč Moravského markrabství, který vlastnil moravský zemský hejtman František Karel hrabě Libštejnský z Kolovrat. Zlepšený zemský znak se též objevuje na heraldických praporech domobrany z roku 1800. V letech 1807–1848 nosili moravští stavové slavnostní červeně uniformy se zlatým

Yvěšování moravské vlajky

[Základní informace](#)

[V moderní době](#)

[Dobové vyobrazení](#)

[Dobový tisk](#)

[Názory odborníků](#)

[Reakce samospráv](#)

[Časté dotazy](#)

[Galerie vlajek >>](#)

[Moravské barvy a symboly \(pdf\)](#)

[Vlajka - info \(pdf\)](#)

[Zemské vlajky \(pdf\)](#)

Zpracovala:

[Moravská národní obec](#)

krumplováním. Před rokem 1818 vznikl i známý žluto-červený moravský prapor, barevně odvozený z hlavního prvku moravského znaku – šachované orlice.

Na jaře revolučního roku 1848 se celá Morava probudila do velikého nadšení. Lidé na venkově zpívali písně,^[1] obyvatelé měst vyvěšovali žluto-červené prapory a členové Národních gard se zdobili žluto-červenými stuhami nebo kokardami (červené terčíky olemované zlatem). Žluto-červený prapor vlál např. 25. dubna 1848 z balkónu brněnské Reduty. V proslovu profesora Aloise Vojtěcha Šembery, rodáka z Vysokého Mýta, zaznělo vyhlášení rakouské konstituce. Reformovaný moravský zemský sněm, složený také z poslanců z venkova, přijal dne 14. srpna 1848 památné usnesení: „Země Moravská podrží svůj dosavadní erb co erb země, totiž: v modrém poli zlatem a červenou barvou šachovaného, napravo hledícího, korunovaného orla. Zemské barvy jsou zlatá a červená.“ Dodatek o moravských barvách, tehdy již rozšířených u obyvatel Moravy, vzešel z podnětu poslance Cibulky. Jejich závazně užívání do budoucna pak navrhl zástupce slovanského rolnického stavu, poslanec Čambala. Sněmovní rezoluce byla přijata velkou většinou hlasů. V následujících desetiletích byly žluto-červené prapory vyvěšovány při zasedáních zemského sněmu, slavnostních příležitostech nebo návštěvách císaře, např. dne 28. června 1906 v Moravské Ostravě, kde bylo rozestavěno na 1000 vlajkových sloupů. Právě zemské barvy byly vyznačeny i v nejnovějších úředně schválených školních pomůckách.

V revolučním roce 1918 byl zemský žluto-červený prapor s nadšením vyvěšován spolu s českým národním praporem. Přestože bylo z Prahy v roce 1920 neprávem revertováno šachování orlice zpět na ^[2]stříbrnočervené (ideologicky jako pročeské), zůstaly zemské barvy žlutá a červená beze změny. Barvy země Moravskoslezské, která vznikla roku 1928 sloučením Moravy a Slezska, nebyly stanoveny vůbec. V praxi se užívaly zároveň prapory moravské i slezské. Je zajímavé, že za Československé republiky byla budova Zemského divadla v Brně pravidelně zdobena ^[3]zlato-červeně šachovanou orlicí. Podobných příkladů bychom našli více. Podle autentických zpráv byly moravské prapory přijímány všemi obyvateli tehdejší Moravy, ať už slovanského, německého nebo židovského původu. Po válce, dne 18. července 1945, byla moravskými barvami ozdobena sněmovní síň Zemského domu v Brně při zasedání okresních národních výborů. Zemské barvy se staly také symbolem moravského protinacistického odboje. Dokladem je žluto-červeně pruhovaná stuha medaile Národní revoluční armády Brno 1939–1945 s přivěšenou moravskou orlicí, udělovaná 28. října 1945.

Po zániku zemského zřízení po roce 1948 zůstaly moravské barvy nadále v povědomí obyvatel Moravy. Nakrátko se žluto-červený prapor objevil při politickém uvolnění v 60. letech 20. století v souvislosti s moravsko-slezským hnutím. Poněvadž se ze socialistického státního symbolu vytratil znak Moravy, začali jej Moravané klást doprostřed moravské vlajky. V 60. a 70. letech byla doložena např. v historických kulisách Znojemských vinobraní. K 400. výročí založení olomoucké univerzity byla dne 23. srpna 1973 vydána poštovní známka, na které je vyobrazena zlatá tvář ženy, na jejíchž rozevlátých vlasech se objevuje zlato-červené šachování. Masové rozšíření moravských vlajek nastalo po roce 1989. Obnova zemského zřízení ale nebyla vyslyšena. Zákon o státních symbolech z roku 1993 sice stanovuje stříbrno-červeně šachovanou orlici, ovšem na rozdíl od zákona z roku 1920 již výslovně nezmiňuje moravský a zemský symbol. Správnou zlato-červenou variantu moravské orlice v současné době oficiálně užívá jen Jihomoravský kraj ve čtvrtém poli svého čtvrceného znaku a moravské hnutí. Novodobá tradice vyvěšování moravských vlajek na radnicích začala dne 5. července 2010 při oslavě svátků svatých Cyrila a Metoděje, patronů Moravy a spolupatronů Evropy.

[1] Císařský diplom se nevztahoval na erb moravského markraběte, který podržel původní tinktury šachování.

[2] V překladu: „Stojíš-li se mnou, budu silný“

[3] Např. „Hej Moravci, ještě naše moravská řeč žije“

Moravská vlajka v moderní době

Během 20. století začali moravští vlastenci na moravskou vlajku, z důvodu odlišení od jiných podobných vlajek, vkládat moravský zemský znak. Tato varianta si dnes pro svoji srozumitelnost i estetickou úroveň získala velmi rychle oblibu po celé Moravě a stala se základní a všeobecně uznávanou podobou moravské vlajky současnosti. Protože neexistuje moravský zákonodárský orgán, který by vzhled a užívání moravské vlajky se znakem závazně kodifikoval, je možno při různých slavnostních příležitostech stále uvidět, vedle uznávané podoby moravské vlajky, i původní jednoduché žluto-červené bikolóry.

Pokyny k vyvěšování praporů z roku 1915 | Rakousko-Uhersko

Moravská orlice, č. 127, roč. LIII, pondělí 14. června 1915, str. 4

„Vzhledem k četným dotazům, jaké prapory dlužno při událostech pro naši vlast zvláště radostných vyvěsiti a po kterou dobu má výzdoba trvat, sdělujeme na základě informací, došlých z příslušného místa, následující: Prapory buďtež v prvé řadě v barvách rakouských (černo-žluté), pak v uherských barvách (červeno-bílo-zelené), v moravských zemských barvách (žluto-červené) a v barvách našich věrných spojenců Německa (černo-bílo-červené) a Turecka (červené s bílým půlměsícem a bílou hvězdou). Vyvěsí-li se prapory v barvách jiných korunních zemí, dlužno v každém případě též říšskými barvami (černo-žlutou) zdobiti, jelikož samotné vyvěšení praporu v barvách některé korunní země snadno by mohlo býti pokládáno za demonstraci proti barvám říšským. Prapory vyvěsiti dlužno ve městech pokud možno na každém domě. Nedostatečná výzdoba některého města, části města atd. musila by se považovati za nedostatek vlasteneckého smýšlení obyvatelstva. V menších obcích nutno prapory zdobiti nejméně obecní dům, farní budovu, školu atd. Pokud se týče doby, po kterou zůstanou prapory vyvěšeny, je výzdoba po 48 hodiny dobou asi nejprůměrnější. Ostatně mohou se soukromé osoby, pokud se týče trvání výzdoby, řídití budovami veřejnými. V každém případě dlužno však se vyvarovati, aby prapor, jak se často z pohodlí neb zapomětivosti stává, zůstal příliš dlouho vyvěšen. Státní budovy vyvěšují prapory pouze za zcela zvláštních příležitostí na vyšší rozkaz; tato okolnost není však nikterak překážkou, aby obyvatelstvo při radostných příležitostech z vlastního popudu výzdobu svých domů neprovedlo.“

Pokyny k vyvěšování praporů z roku 1924 | Československo

Moravská orlice, č. 141, roč. LXII, sobota 21. června 1924, str. 2

„Ozdobení města Brna prapory. Při příjezdu presidenta republiky vyvěšené prapory mohou býti v barvě státní (červenobílé s modrým klínem), zemské (červenožluté), nebo městské (bíločerv.), ev. červenomodrobílé. Spolky k uvítání presidenta mohou dostaviti se se svými spolkovými prapory a odznaky. Očekává se, že obecnstvo nezavdá proto žádné příčiny k neshodám.“

Pokyny k vyvěšování vlajek z roku 2012 | Česká republika

doc. JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D.

Katedra ústavního práva a politologie Masarykovy univerzity

„Dnešní právní řád upravuje užívání vlajek takto: Každý si může vyvěšovat vlajku, a to i soukromou (vlajky různých spolků) samostatně nebo spolu se státní vlajkou. Samostatné vyvěšování moravské vlajky není nijak upraveno. Záleží na vyvěšovatelích, zda užije moravskou vlajku v její původní moravským sněmem schválené žluto-červené variantě či ve variantě doplněné o zemský znak. Spolu se státní vlajkou lze vyvěsiti i jiné vlajky, ať již jiných států, krajů, obcí či vlajky další, což výslovně umožňuje zákon o užívání státních symbolů, tedy i vlajku moravskou. Zde se však musí respektovat to, že státní vlajka se vyvěšuje na čestnějším místě. Tedy z čelního pohledu na objekt, kde jsou vlajky vyvěšeny: a) vlevo při vyvěšení 2 státních vlajek, b) uprostřed při vyvěšení lichého počtu státních vlajek, c) v prostřední dvojici vlevo při vyvěšení sudého počtu státních vlajek, d) první zleva, případně i poslední v řadě, při vyvěšení většího počtu vlajek než 5. Umístění ostatních vlajek již záleží na vyvěšovatelích.“

© [Moravská národní obec](http://vlajka.moravy.eu/), 2013 - 2015